

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egy évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Fél évre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilvtérí czikkok:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

Bánffy Dezső beszámolója.

Engedtetsek meg nekünk holmi ártatlan természetű indiskréciójának az elkövetése.

Jó előre tudomást szerezvén ugyan arról, hogy Bánffy Dezső báró, miniszterelnök ennél a hónapnak tizedik napján Szilágysomlyóra utazik s ott választói előtt beszámoló beszédet mond, gondoskodtunk arról, hogy a beszéd már eleve rendelkezésünkre álljon.

Nem vagyunk ugyan felhatalmazva arra, hogy magát az elmondandó beszédet nyilvánosságra hozzuk, de mert arról értesültünk, hogy a kegyelmes ur választói erősen nagy várakozásokkal tekintenek „nagynevű” képviselőjük beszámoló beszédje elé, azt hisszük szolgálatot teszünk a szilágysomlyói választóknak, ha legalább tömör kivonatban előre megismertetjük őket ama nagyszabású beszéddel, melyet kegyelmes képviselőjük nekik elmondani fog.

Tesszük ezt pedig főképp azon okból, mert nem szeretnők, ha túlmagásra fokozná várakozásukat, s a végén az derülne ki, hogy — kevesebbet kaptak, mint a mennyit vártak.

A beszéd előreláthatólag ez lesz: „Tisztelt választóim, polgártársak! Ámbár nem hívtak, szívesen, jelentem meg önök előtt, hogy beszámoljak ama dolgokról, melyeket végbevitettem és tájékoztassam azok felől is, a miket végbevittem fogok.

A miket eddig cselekedtem az nem ismeretlen önök előtt, hiszen az újságok bőven foglalkoztak a tetteimmel, s mert önök mindnyájan olvasnak újságot, tudniok kell miket cselekedtem a múltban, s ugyancsak azt is, a miket ajövőben — Isten és királyom jóvoltából — cselekedni fogok.

Mindazáltal, hogy ne jöttem legyen minden igaz ok nélkül az önök körébe — elmondom rövidesen a következőket:

Dr. Wekerle Sándor nagynevű elődöm nem tudván a korona bizalmát tovább is birtokolni, a felséges ur nem tehetett egyebet, mint velem tenni magát érintkezésbe, a kit a józan közvélemény ritka egyértelműséggel jelölt ki — gondviselészerű férfiúnak. A felség készséggel engedett az országos közóhajtásnak, én pedig szintén készséggel hajoltam meg a korona akarata előtt.

Tartozom annak kijelentésével, hogy a felségnek ez elhatározása közmegeledést keltett az országban napkeletől egész napnyugatig. És az azóta történt dolgok iga olták a király elhatározásának helyességét.

Önöket különösképpen azért érdekelheti a dolog, mert épen az önök képviselőjüket érte az a szerencse, hogy a korona választása épen reám esett.

Én nyugodt lélekkel engedtem a felség kegyes meghívásának, mert széttekintve nagyjaink sorai között nem találhattam különb legényt önmagamnál. És ez önökre nézve is nagy dicsőség. (Éljen!)

Mikor a kinevezési okmánnyal kezemben először jelentem meg az ország legfőbb testületében, mondtam egy rövid, de velős beszédet, a mely széles e hazában nagy tetszést keltett. Önök is bizonyára élvezettel olvasták. (Ugy van!)

Elmondván emígyen az első beszédet komolyan hozzáláttam a dologhoz.

Önök ismerik, hogy milyen nehéz örökséget vettem át Wekerle Sándor elődömtől. Szembe találtam magammal azt az óriási táborat, a melynek „Ecclesia militans” a neve. Tessenek elhinni, ez egy felettébb félelmetes ellenség. Hirtelenében persze csak annyit mertem kimondani, hogy folytatni fogom a megkezdett harcot és sértetlenül fenntartom elődöm politikai pro-

rammját és harcolni fogok a már használatba vett fegyverekkel.

Kezdetben úgy láttam, hogy a régi fegyverek is alkalmasak lesznek; de aztán mikor arról győződtem meg, hogy az ellenség nem ijed meg a régi fegyverektől és a reform könnyen dugába dőlhet, akkor első dolgom volt Agliárdi urat, a pápa követjét nyilvánosan lehordani, a mi nekem alaposan sikerült s ezzel megbizonyítani, hogy nem egykönnyen rettennek meg a Vatikán árnyékától. (Brávó!)

Mikor ezzel az újabb akció részemről a legerélyesebben folyamatba tetetett, a főrendi vokok megszaporításának ötletéből rávettem a felséget, hogy néhány új mágnással szaporítsa meg afőnemesei fogyatékos státusát. A felség irántam való bizalmából ezt készségesen megselekedte. (Zajos helyeslés.)

Mikor ez megvolt, néhány napra leutaztam erdélyi birtokaimra, azután a feleségemmel együtt (lássuk!) két hetet Luzernben töltöttem s mondhatom nagyon jól telt az időnk (Brávó!)

Nem régen haza jöttem és most itt vagyok az önök körében és megnyugtathatom önöket, hogy itt is jól érzem magamat. Minthogy az ország hi, nem ülhetek sokáig önök közt, hanem ígérem, hogy mielőtt a felség kegye lehetővé teszi rám nézve, a a magánéletbe való visszavonulást, (Helyes!) akkor első dolgom lesz ismét megjelenni önök körében és akkor hosszabb időt tölthetek a kedves városban és többet mondhatok olyat is, a mit ma diplomáciai járatosságom tilt elmondani. Addig is kedves választóim legyenek jó reménységgel!

A mennyiben e közlés nem hű, a beszéd elmondása után készséggel megkorrigáljuk.

Politikai hírek.

Wekerle missiója. Bukarestből telegrafálják, hogy Wekerle Sándor volt miniszterelnök, az odaváló lapok jelentése szerint, részt vesz a csernavodai Dunahíd megnyitása alkalmából rendezendő ünnepségeken és ez alkalmat felhasználja arra, hogy Bukarestbe is ellátogasson. E látogatásnak politikai célja lenne, még pedig az, hogy Wekerle érintkezésbe lépve Oláhországvezető államférfiaival, barátságosabb viszonyt hozzon létre a két szomszéd állam között.

Csáky Albin gróf választói közt. Csáky Albin gróf szombaton tartotta meg beszámolóját Breznóbányán. Természetesnek látszik, hogy a februári rendelet kibocsátója elsőben is az egyházpolitikai törvényekkel foglalkozott és ennél a pontnál, a melynek magyarázására ő a leghivatottabb, ösmeretes álláspontját adta elő. Szólt ezután a néppártól, a melynek eljárását elítélte, majd fölemelte a közigazgatás államosításának kérdését és végül a nemzetiégi kérdéssről is szólt röviden. Választói lelkesen fogadták a beszámolót.

A széki mandátum. A széki választókörrel polgárai, mint megirtuk, Vörös László kereskedelmiügyi államtitkárnak ajánlották fel a jelöltséget, a melyet az el is fogadott. Vörös László ma este Bessenyei Ferenc országgyűlési képviselő társaságában ma el is utazott Székre, hogy elmondja programbeszédét.

A szász pártviszonyok. A „Kölnische Zeitung” ma érkezett száma hosszabb ismertetést közli a szász pártviszonyokról, a melyek a Bánffy-kormány ideje óta több és jelentékeny mozzanatot tüntetnek fel. Ez idő szerint Filtsch megüresedett kerületében vet nagy hullámokat az az ellentét, a mely a Bánffyval kötött paktum következtében a szász választókat megosztja. A fekete szászoknak a választási küzdelemben rendelkezésükre áll a hatósági apparátus, a zöldek pedig csakis az ő programjukban bízhatnak. A vidombáki választás eredménye valószínűleg hatással lesz arra is, hogy a szász képviselők a parlamentben ezentul milyen magatartást kövessenek.

Az államvasutak új pénzügyi igazgatója.

A minisztertanács ez évi augusztus hónap 17-én hozott határozatával Seidl Ambrust, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület igazgatóját, a magyar királyi államvasutak igazgatóságához a pénzügyi főosztály igazgatójává nevezte ki s neki a király ez alkalommal — mint a hivatalos lap mai száma közli — a miniszteri tanácsosi czímet és jelleget díjmentesen adományozta.

László főherczeg halála.

Budapest, szept. 7.

A király részvéte.

A király részvététávirata, a melylyel József főherczeg táviratára felelt, így szól:

„Ich weine mit Euch, Gott tröste uns und gebe uns Kraft den Schmerz zu ertragen.“

Magyarul:

„Veletek sírok, Isten vigasztaljon bennünket és adjon nekünk erőt a fájdalom elviseléséhez.“

Ezt a táviratot a főherczegi család már Alsuthon kapta meg, a hova czimezve volt.

A ravatal.

László főherczeg holtteste még most is ott nyugszik azon a rögtönzött ravatalon, a melyet tegnapelőtt délután állítottak fel a halottas szobában.

A pavillon bejáratánál honvéd gyalogos altisztek állanak díszőrséget, a ravatalnál pedig két apácza imádkozik csöndesen.

A szobában minden változatlan. A ravaltól baloldalt álló szekrényről egy miniatűr Bambino-szobor mosolyog le a halottra, jobb oldalt a keresztre feszített üdvözítő szenvedő arca mintha vigasztalni akarná a siratókat: Én is szenvedtem, engem is sirattak!...

Délelőtt tíz óra tájban érkezett meg Alsuthról báró Vécsey József, a főherczegi család főudvarmestere és mindjárt a halott-hoz sietett.

A ravatalnál Himmel alezredes és Dobner tűzérőfőhadnagy fogadták a főudvarmestert és ünnepesen átadták neki a halottat. Meghaté jelenet következett ezután. A főudvarmester, a ki a főherczeget zsenge gyermekkorra óta ismerte, ráborult a koporsóra és keservesen zokogni kezdett. Néhány kínos pillanat telt el így, mignem báró Vécsey parancsolni tudott érzelmeinek és a kellő szertartással átvette a halottat.

Utóbb megjött Loebenstein szertartásmester is, a mire megkezdtek a temetésre való intézkedések megbeszélését.

A főváros előkelőségei közül sokan nézték meg a délelőtti folyamán a rögtönzött ravatalt, a kórház igazgatósága azonban a déli órákban elzárta a halottas szobát a kíváncsiak elől.

Az Erzsébet-kórház kápolnájában már készítik azt a pompás, nagyszabású ravatalt, a melyen a holttestet keddig, a mikor átszállítják a Zsigmond-kápolnába, nyugodni fog. A kápolna falait egészen bevonták fekete drapériával, melyet ezüst himzések díszítenek, a mennyezet redőzött sötét bársonyból lesz, a közepén óriás csillaggal.

A ravatalhoz egy méternyi magasságban lépcsők vezetnek majd, ide helyezik a családtagok és a kiválóbb személyiségek és testületek koszoruit.

A koporsót leomlozzák és csak úgy helyezik a ravatalra.

Díszőrséget huszonnégy magyar gárdista fog állani.

A nagyközönséget nem bocsátják ehez a ravatalhoz sem, csak a közvetlen környezet, a miniszterek, a hatóságok és a sajtó képviselői juthatnak majd be a kápolnába.

Az elszállítás.

Ma délután négy órakor báró Vécsey főudvarmester és Loebenstein udvari szertartásmester megegyeztek abban, hogy a koporsót a pavillonból a kórházi kápolnába tétetik át. A kórház hat markos legénye vállára emelte a holttestet rejtő ólomkoporsót s átvitte a kápolnába, a hol az Entreprise emberei ideiglenes ravatalt állítottak fel. A koporsótól jobbra imazsamolyt állítottak fel, a hol mindig egy apácza imádkozik az olyan korán és szerencsétlenül elhunyt főherczeg

lelki üdvéért. A délután folyamán a kórház kapuja előtt nagy néptömeg gyűlt össze, mely tanuja volt a koporsó áthelyezésének. Az ólomkoporsó láthatólag nehéz volt, mert a hat legény, a kik vállukon vitték, meggörnyedve járt sulya alatt.

A koporso áthelyezésénél báró Vécsey főudvarmester, Loebenstein szertartásmester, Janny egyetemi tanár voltak jelen, a kik kis ideig kápolnában is maradtak. Ekkor még az volt a tervük, hogy a koporsót kedd estig fogják itt hagyni s csak azután viszik át a Szent Zsigmon kápolnába, a hol szerdán eltemetik.

De a kápolna nem látszott elég alkalmasnak a koporsó elhelyezésére. Azért is ma éjjel fél tizenkét órakor a koporsót az Entreprise emberei kocsin felvitték a József főherczeg Szent Györgytéren épült palotájába, a hol az első emeleti nagyteremben ideiglenes ravatalra helyezték. A koporsóhoz, a míg a palotában lesz, nem bocsátanak senkit. Kedden éjjel szállítják a Zsigmond-kápolnába, a hol szerdán déli tizenegy óráig a közönség is megtekintheti. Délután nagy pompával eltemetik a boldogultat.

Ma délután igen sokan járkáltak a győriton mert nem tudták még, hogy a koporsót csak a jövő kedden szállítják el a kórházból. A gyalog járókon a közönségnek nem szabad megállani, nehogy a közlekedés fennakadást szenvedjen.

A ravatalnál a délutáni folyamán csupán Ivánka Imre val. b. t. tanácsos jelent meg, este felé pedig a negyedik tábori tüzérezred tisztikara nevében Wolff Emil százados és Jenke Károly főhadnagy. A ravatalhoz a közönséget nem bocsátják be, mindazonáltal igen sokan csoportosulnak a kapu előtt és behocsátatást kérnek. Természetes, a rendőrök az utasításához hiven távozásra intik a közönséget.

Az országos iparegyesület, a melynek József főherczeg a fővédnöke, igen meleg hangú részvét iratot intézett a főherczegi családhoz a gyászbeszéd alkalmából. Az egyesület a ravatalra koszorút helyez s küldött-ségileg vesz részt a temetésen.

Előkészületek a temetésre.

Loebenstein lovag kir. udvari szertartás-igazgató ma délelőtt a cs. és kir. főudvarmesteri hivatal megbízásából Budapestre érkezett és itt báró Vécsey Józseffel, József főherczeg főudvarmesterével hosszabb tanácskozást folytatott, melynek eredményeként László főherczeg temetésére vonatkozólag a következő javaslatok terjesztetnek József főherczeg jóváhagyása elé:

1. László főherczeg holtteste holnap átvitetik a budavári Szent Zsigmond-kápolnába.
 2. Ott két napig közszemlére ki lesz téve.
 3. Szerdán d. u. pedig a kápolnából a kápolna sirboltjának egyik fülkéjében elhelyeztetik örök nyugalomra.
 4. A szertartás ugyanaz lesz, mely minden Habsburg főherczeg temetése alkalmából szokásos. A katonai pompa kifejtése nem fog mellőztetni.
- A temetés egyébként a lehető legegyszerűbb lesz és a beszentelésen csupán az udvari, polgári és katonai méltóságok lesznek jelen, mivel a Zsigmond kápolna oly szűk, hogy 200 embernél többet nem fogadhat be. A beszentelést valószínűleg Vaszary Kolos bíboros hercegeprimás vagy Császka György kalocsai érsek végzi a kinek Steiner és Holdházy püspökök fognak segídezni. A beszentelés után királyi testőrök viszik le a koporsót a sirboltba, a hol már kijelölték a helyet, a hol örök álmat alusza majd, az oly szerencsétlen véget ért ifjú főherczeg.

Apostolok oszlása s más egyebek.

Soha olyan apostolok oszlása nem volt a brassói magyarok között, mióta Brassóvármegye (1876.) fennáll, mint a közelebbi napokban.

A vasut főnöke: Dankmaringer Gyula. ki itt 20 évig szolgált, áttétetett Kolozsvárra. Józsa a Ferencz posta- és táviratfőnök, kit itt mindenki szeretett és tisztelt, áttétetett Budapestre, Pater Lakatos Cor-nél, az itteni Szentferencz-rendi zárda humanus főnöke Fogarásra, Cholonoki Károly-

az itteni áll. középfaipar- és áll. polg. leányiskola tanára a szebeni áll. középiskolához r tanárrá, dr. Matyóka Károly áll. realisk. tanár, a kitűnő zeneértő és francia nyelv tanár a pesti állami főreáliskolához, Létmányi Nándor áll. főreális tanár a pesti áll. középiskolához, Barabás Sándor áll. el. vezértanító és neje Szentiványi Blanka, a gondnokság kitűnő bizonyítványa daczára, a szolgálat érdekében a mosonyi áll. el. iskolához, Kakuja K. a besztercebányai k.-iskolához francia nyelv-tanárnak.

Itt tehát mindenki elmondhatja, hogy: „Nincsen itt maradóink városunk, jobb hazát keresünk, s hogy itt minden állami hivatalnok így kiálthat fel: „Mi itt lábujjhegyen állunk!“...

A zöldek e hó 1-én mégis megtartották Feketehalomban gyűlésüket, de csakis? a vidombáki kerületben lakó? zöldek. Így kívánta ezt a rőnd, melynek itt is meg köll lenni! Hanem azért ott volt dr. Lurz is Brassóból, a kit midőn Kosztend főszolgabíró nem engedett szólani, mert abban a kerületben nem bir választó joggal, kapta magát és olyan pantomimikát vágott, a milyent képviselőjelölésnél még ember nem látott Korodit aztán Gréf botfalvi luth. tanító ajánlotta. Rendzavarás nem történt, mert mint a vidombáki elnök magát kifejezte, ott volt a polczáj, alias a főszolgabíró. — Aztán 150—200 zöld választó nagy murit vágott, és e hó 8-án ismét gyűlést fog tartani. El kell ösmerni, hogy a zöldek, kiket januárban még nem vettek figyelembe, ma erősen mozgolódnak. Haragszik is ezért itt a megye magyar hivatalos czviklije. Még reám is csahol az udvari veres ebecske, de miután egyszer kijelentettem, hogy udvari tányérnyalóval nem állok szóba, megtartom ígéreteimet.

Legújabb esemény itt, hogy a hosszúfalusi áll. faragó iskolát beköltöztették Brassóba, a Bolonya külváros szélére.

Huszonkét évig működött az az iskola Hosszufaluban és ott jó nevetet vívott ki magának Kupcsay János vezetése alatt. Hosszufalu áll. polg. fiú-iskolát kap kárpótlásul s idővel valószínűleg áll. polg. leányiskolát is. Csak az a különös, hogy mindez olyan suttymban történik, még a lapokat sem értesítik e változásról, a mi okvetlenül szükséges lenne a szülők tájékoztatása végett.

R. L.

Kossuth Ferencz Czeglédén.

A mandátumot, a mely gróf Károlyi Gábor halálával megürült, a czeglédiek Kossuth Ferencznek, Tapolca város képviselőjének ajánlották fel.

Kossuth Ferencz szombaton reggel a nyolcz órai vonattal Eötvös Károly, Hentaller Lajos és Horváth Ádám országgyűlési képviselők kíséretében Czeglédre utazott, a hol ma tartották az első bizalmas pártértekezletet.

A népkörben volt az értekezlet és itt Kossuthot megérkezése alkalmával mintegy százötven főnyi tömeg lelkesen fogadta. B. Molnár Sámuel polgármester üdvözölte Kossuthot, a ki az üdvözlésre hosszabb beszéddel válaszolt, a melyből adjuk a következőket: „Nincs város az országban, melyet büszkébb lennék képviselni, mint Czeglédet. E város adta vissza nekem a magyar polgárjogot, itt vagyok háztulajdonos és választó. Ha nem lennék képviselő, habozás nélkül elfogadnám az ajánlott nagy megtiszteltetést, de képviselő vagyok, egy oly kerületet képviselek, a melyben a függetlenségi elvek diadalát csekély személyem fellépésével, óriási küzdelem árán lehetett csak aratni.

Nekem morális lehetlenség a tapolezai mandátumról lemondani; ha ezt tenném, elítélném magamat és méltán elítélné a közvélemény (Közbevallások: „De mégis megválasztjuk!“ és viharos éljenzés.) Én ohajtom, hogy Czegléd arra a rövid időre, míg a jelen országgyűlés tart, oly embert válasszon meg, a kiben szeretett halottunk, ha élne, megnyugodhatnék. Károlyi Gábor leghűbb barátja Czeglédén Molnár Sámuel volt, és én azt hiszem, hogy tiszteladása lenne az elhunyt emlékének, ha leghűbb barátját, pártjának volt elnökét választanánk meg.“

